

VYTAUTAS LANDSBERGIS

ASTRAVO GRABAS

VYTAUTAS LANDSBERGIS

ASTRAVO GRABAS

ASTRAVO GRABAS

Vilnius, 2016

V. LANDSBERGIS

VYTAVUTAS LANDSBERGIS

ASTRAVO GRABAS

V. LANDSBERGIS

VYTAUTAS LANDSBERGIS

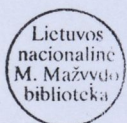
ASTRAVO GRABAS

Vilnius, 2016

UDK 621.311:621.039(476)

As67

17/14321

ISBN 978-609-95008-2-9

© Vytautas Landsbergis, 2016

Turinys

Neleisti ES pinigų nesaugios AE statybai.....	7
Rezoliucijoje dėl santykių su Baltarusija Europos Parlamentas patvirtino V. Landsbergio pateiktas pataisas.....	9
Vytautas Landsbergis oficialiai klausia. Nauja atominė jėgainė Baltarusijoje prie ES sienos ir ES finansinė parama – kam?	10
TS-LKD Partijos politikos komiteto 2010 04 19 rezoliucija: Atominės jėgainės Lietuvos pašonėje	11
Fizikai: baltarusių AE avarijos atveju tektų evakuoti Vilnių	13
Ką ošia Gudų gojus, ką mena Raganytė	14
Žinia. Kalba Sąjūdžio XIII-ajame suvažiavime, 2011 06 04. Ištraukos.....	18
Priešinantis Astravo AE – apginti Lietuvos lenkus	21
Kuo daugiau sumaišties Lietuvoje, tuo geriau marsiečiams.....	23
Astravo ir Kaliningrado AES – Rusijos atominės replės	26
Dvi agresijos prieš Europos Sąjungą.....	30
Baltarusijos nepriklausomas telekanalas BELSAT, žurnalistė Ana Rusinova	32

Dėl Astravo grabo	34
Dėl Astravo dar sykių trumpai	34
Pasidarykim artimoje kaimynystėje	35
Daugybės lentelė ir Minskas-3	37
Astravo krizė. Pastabos sau ir girdintiems	38
Kreipimasis į Lietuvos Respublikos Vyriausybę. V. Adamkus, V. Landsbergis, E. Masiulis, R. Karbauskis, G. Landsbergis.	
Neįsileisime Astravo elektros į Lietuvą	39
Nikita Sergejevičius ir Astravas	42
Kalba iš Signatarų namų balkono	42
Astravo giljotina. Lietuvos Sąjūdžio garbės pirmininko pareiškimas, 2016 02 20	45
Gyventi. Kalba Lietuvos Sąjūdžio suvažiavime, 2016 02 20. Ištraukos	47
Lietuvos Sąjūdžio suvažiavimo rezoliucija. Baltarusijos Astravo atominės elektrinės statyba turi būti sustabdyta	49
Mintys iš pasitarimo	51
Referendumo tema	54

Neleisti ES pinigų nesaugios AE statybai

Europos Parlamentas buvo numatęs 2009 m. sausio 14 d. plenarinėje sesijoje surengti diskusiją svarstant rezoliuciją dėl padėties Baltarusijoje ir už ją balsuoti sausio 15 dieną. Rezoliucijos priėmimą inicijavo socialistų frakcija. /.../

Kodėl Europos Parlamentas vėl svarstė Baltarusijos situaciją?

„Parlamentas po kelių mėnesių turėtų patvirtinti rekomendacijas Europos Sąjungai ir Europos Komisijai dėl tolimesnių santykių su Baltarusija. Dabar priimame tarpinį dokumentą, kuriame dar kartą ir sau, ir Minskui primename apie esamas galimybes. Kaip toliau klostysis įvykiai, daugiausia priklausys nuo Minsko. Noriu pasakyti, kad šias galimybes reikia išnaudoti bendram labui“, – dėstė J. V. Paleckis.

Krikščionių demokratų partijai ir Europos demokratų frakcijai atstovaujantis Lietuvos europarlamentaras Vytautas Landsbergis nurodė: prie Baltarusijos klausimo grįžtama, kad galima būtų parodyti, jog Baltarusijos nepamiršo, tad ji turinti šansų. V. Landsbergis priminė apie pastangas išplėsti pozityvųjį kontaktą su Baltarusijos valdžia, ją paremti, jei šalis parodytų norą tęsti savarankišką politiką, bendraudama ir su Rusija, ir Europos Sąjunga“.

Deja, yra ir spragų: „Tai patvirtina Baltarusijai skiriama parama. Nors demokratijos atžvilgiu ten niekas nepasikeitė, išskyrus tai, kad iš kalėjimų išleido politinius kalinius, ir tai nežinia, ar visus. Kai kuriais aspektais situacija net pablogėjo.. Pavyzdžiui, Baltarusija rengiasi statyti rusiško modelio atominę elektrinę. Tokia statyba, sunaikinus gretimus kaimus, pablogintų Vilijos upės vandenį. Kadangi Vilija (Neris) teka į Lietuvą, iškiltų grėsmė prie ES sienų. Šito kažkodėl niekas netyrė“.

V. Landsbergis inicijavo esminius rezoliucijos projekto taisymus, nes anot jo „didžiulė finansinė parama... negali būti panaudota... nesaugiam projektui vykdyti“. Priimdamas su Baltarusija susijusias rezoliucijas, Europos Parlamentas paprastai siekia, kad dalyvautų šalies demokratinės opozicijos atstovai. Kadangi [parengtoji] sausio 15 d. rezoliucija vertinama kaip tarpinė, Baltarusijos opozicijos atstovus pakvies, kai po kelių mėnesių Europos Parlamentas svarstys, ar Minskui mažinti su vizomis susijusias sankcijas.

2008 metų spalį, po Baltarusijos parlamento rinkimų, Europos Parlamento priimta rezoliucija kai kuriems Baltarusijos pareigūnams pusmečiui uždraudė atvykti į ES teritoriją ir nurodė imtis šalies demokratizavimo priemonių. Be to, Europos Parlamentas pavedė vykdomosioms institucijoms supaprastinti Šengeno vizų išdavimą Baltarusijos piliečiams. Šių metų sausį Europos

Parlamentas iškėlė penkias sąlygas, kurias įvykdęs, oficialus Minskas galėtų iš esmės pagerinti Baltarusijos ir Europos Sąjungos santykius. Būtina užkirsti kelią žmonių įkalinimui dėl politinių pažiūrų, garantuoti žiniasklaidos, susirinkimų ir politinių sambūrių laisvę, tęsti bendradarbiavimą su ESBO siekiant reformuoti rinkimų įstatymą. Taip pat privalu pagerinti nevyriausybinį organizacijų veiklos sąlygas. Europarlamentarai tikisi iš Minsko naujų geranoriškų žingsnių, pvz., kad būtų įregistruotas žmogaus teisių gynimo centras „Вясна“ („Pavasaris“), kad šiuo metu Vilniuje veikiantis Europos humanitarinis universitetas būtų grąžintas į Baltarusijos sostinę.

*Kalbino Alesis Daščinskis, „LAISVĖS radijas“, 2009 01 14
Iš kn. V. Landsbergis. Europos Parlamente, VI, V. 2009, p. 216-218*

Rezoliucijoje dėl santykių su Baltarusija

Europos Parlamentas patvirtino

V. Landsbergio pateiktas pataisas

Šiandien, 2009 m. balandžio 2 d. Europos Parlamento plenarinės sesijos metu buvo patvirtinta rezoliucija dėl Europos Sąjungos naujai atveriamų santykių ir dialogo su Baltarusija. Balsavimo metu EP narys Vytautas Landsbergis pasiūlė tris papildomas pataisas, kurioms Parlamentas pritarė.

Pirmoji Lietuvos atstovo pataisa pabrėžė, kad plečiant techninių derybų su Baltarusija ratą dėl energijos, aplinkosaugos ir kitų dalykų, nebūtų įtraukiami **jokie planai statyti naują nevakarietiško (rusiško) tipo branduolinę jėgainę prie Europos Sąjungos**, tai yra, Lietuvos sienos. /.../

ELP-ED spaudos tarnybos pranešimas, 2009 04 02

Vytautas Landsbergis oficialiai klausia

Nauja atominė jėgainė Baltarusijoje prie ES sienos ir ES finansinė parama – kam?

Baltarusijos valdžia pranešė apie atominės jėgainės statybos darbų 2009 m. sausio mėnesį pradžią kartu su Rusijos atominės energijos kompanija „Rosatom“, kuri jau pasirinkta kaip pagrindinis statytojas.

Tai reiškia, kad jėgainė galimai turės Černobylio tipo reaktorių, kurie buvo kategoriškai nepriimtini Europos Komisijai atsisakiusiai pratęsti Lietuvos atominės jėgainės darbo laiką ir reikalavusiai ją uždaryti 2009-aisiais. O dabar visai netoliese, vos 20 km nuo ES sienos gali atsirasti panaši Černobylio tipo jėgainė. Tuo pat metu yra numatyta didelė ES finansinė parama Baltarusijai per Europos Rekonstrukcijos ir Plėtros Banką bei Europos Investicinį

Banką, taip pat techninė pagalba šiai kaimyninei valstybei pagal „konsultacijas dėl finansinio, energetinio ir aplinkos apsaugos bendradarbiavimo“, kas reikštų pinigų srautus ir šiam antiekolgiškam, nesaugiam sumanymui.

Kokia yra Komisijos pozicija apie abi čia paminėtas problemas – jėgainę ir paramą jai tokiomis kontraversiškoms aplinkybėmis, prieštaraujančiomis daugybei solidarumo Sąjungoje principų ir sveikam protui?

*Klausimas Europos Komisijai raštu, 2009 08 01.
Neatsakytas, nesilaikant ES institucijų bendro darbo taisyklių*

TS-LKD Partijos politikos komiteto 2010 04 19 REZOLIUCIJA

Atominės jėgainės Lietuvos pašonėje

Poveikio aplinkai vertinimai, kai statomi dideli ir pavojingi objektai, neturi svorio, jei vertinimus rengia verslu bei politika suinteresuotoji viena pusė arba ta pusė yra iš anksto apmokėjusi teigiamą išvadą („Nord Stream“ atvejis).

Nuo Astravo ir Ragainės AE galinčios nukentėti Lietuvos pozicija turi būti nedelsiamai išryškinta, apibrėžta ir pateikta Rusijai, Baltarusijai ir Europos Sąjungai. Didžiausia atsakomybė, kad tai bus ar nebus padaryta, tenka TS-LKD. Būtina suformuoti strategines nuostatas,

kurių privalėtų laikytis visos Lietuvos Respublikos valstybinės institucijos.

Svarstyтина – ES mastu – ne tik ypatingų katastrofų, bet ir normalaus eksploatavimo taršos problemos. Jų tarpe būsima radiacija į orą ir vandenį (Nemuno baseinas ir Kuršių marios), projektuojami statyti neva nauji, bet nepakankamo saugumo (Kalinino AE jau pastatyti ir kenkiantys) aušinimo bokštai su ilgais išleidžiamo garo šleifais. Dėl tokių bokštų protestuoja naujų Rusijos jėginių Tverėje ir prie Leningrado aplinkiniai gyventojai, o techninė informacija apie ketinimus mūsų kaimynystėje kol kas slepiama. Statytojas „Rosatom“ ligi šiol (pvz., Urale) skystas radioaktyvias atliekas nuleidžia į atvirus vandens telkinius. Mūsų atveju viskas eitų į Nemuno baseiną. Vyriausybei rekomenduojama nedelsiant organizuoti atominės energetikos saugumo ir aplinkosaugos konferenciją, konkrečiai siejamą su statomomis ant ES sienų rusiškėmis jėgainėmis.

Atskiras atvejis, jei Lietuvai tektų ginti pačią savo gyvastį, būtų Kaliningrado/ Karaliaučiaus regiono teisinis statusas. Teritorija 1945 m. Potsdame buvo perduota Sovietų Sąjungai administruoti „iki Taikos sutarties“. Šios taip ir nebuvo. Ar dabartinė Rusija gali toje aneksuotoje žemėje daryti ką nori – pvz., dislokuoti branduolines raketas arba statyti nesaugias jėgaines, – Lietuva, labiausiai pažeidžiama kaimynė, turėtų pagrindo kelti tokius klausimus. /.../

Fizikai: baltarusių AE avarijos atveju tektų evakuoti Vilnių

Lietuvos sostinę tektų evakuoti, jeigu dabar planuojamoje statyti Baltarusijos atominėje elektrinėje ateityje įvyktų branduolinė katastrofa.

„Jeigu elektrinės atstumas nuo Vilniaus būtų bent 70 kilometrų, tuomet net sunkiausios avarijos atveju sostinės evakuoti nereikėtų“, – Alfa.lt sakė Fizikos instituto direktoriaus pavaduotojas Laurynas Juodis.

Dabar numatyta baltarusių jėgainės vieta – vos už pusšimčio kilometrų, Astrave.

„Ne veltui atominių elektrinių atstumas iki didelių strateginių miestų turi būti 100 kilometrų“, – užsiminė fizikas.

Jo teigimu, baltarusiai grubiai pažeidžia ketvirtąjį TATENA saugos principą, kad eksploatuojamos elektrinės rizika būtų ne didesnė negu nauda. „Šiuo atveju, pasienyje šalia didžiulio miesto statant elektrinę, tas principas grubiai pažeidžiamas, nes Lietuva naudos neturės, o rizika nepateisinamai didelė“, – sakė L. Juodis.

Pasak jo, prie Visagino dar iki šių metų pradžios veikusi Ignalinos AE šį principą pažeidžia nežymiai, nes netoliese Baltarusijos pusėje nėra didesnių miestų, tik kaimai.

Remiantis savarankiškai ir savanoriškai Fizikos instituto atlikta poveikio aplinkai vertinimo ekspertize, Bal-

tarusijos kriterijai pasirenkant vietą jėgainei Astrave yra neobjektyvūs, nelygiaverčiai ir neskaidrūs.

Marius Širvinskas, Alfa.lt, 2010 04 14

Ką ošia Gudų gojus, ką mena Raganytė

Kažkada labai seniai, kai gyveno milžinai, tam tikri fašistai ant mūsų labai niršo, kodėl per Lietuvą važiuojant reikia rodyti pasą ir palengvintą vizą. Tada buvo ir ypač piktų veiksmų (peiliu prieš traukinio palydovę), ir nemažiau piktų žodžių. Šių specialistas, savaip garsus Rusijos politikas Vladimiras Žirinovskis, viešai pagrasė: pastatysim lietuviams ant sienos jėgainių, kur vėjas pučia į vakarus, ir taip juos, bjaurybes, išnuodysim!

Ką gi, atėjo laikas, kai nebe Vladimiras Iljičius, ne Vladimiras Volfovičius, o Vladimiras Vladimirovičius imasi įgyvendinti žadėtąjį kerštą. Į Lietuvą ir pūs, ir upėmis plukdys tai, nuo ko nenorėtume raudonais vėžiais išmirti.

Pasaulis ką tik prisiminė Černobylių. Ta proga privačiai išleistas ukrainiečių dokumentinis filmas priminė (specialisto sargo pasakojime), kad niekas nežino, kas toliau vyksta nevisai užgesinto reaktoriaus gelmėse, kaip ir gretimuose veikiančiuose reaktoriuose. Kas ir kur sunikiasi? Tas tiesiog netiriama. Gamta pati paskelbs išvadas.

O Rusija tuo tarpu užsimojo statyti net dvi jėgaines ant Lietuvos sienų. Ims kaip į reples. Astrave ir Ragainėje (ši prieš kryžiuočiams ateinant buvo Raganytė). Černobylio fone paleido mūsų vaikų darželiui pasaką: čia bus kitokia sistema, nauja, dar nemėginta. Pamatysit, kokia saugi. – Ačiū, kad bus pirmąsyk mėginami eksperimentiniai reaktoriai (kodėl ne Sibire?), ir lietuviai kaip jūrų kiaulytės. Jeigu išeis kaip geriau, galės mus nugaišusius tyrinėti. Jeigu kaip paprastai – iš Kuršių marių liks tiktai kormoranai. O jeigu kas nors ne taip nuskils Astrave, teks apgailestaujant evakuoti gretimą Vilniaus miestelį su puse milijono gyventojų. Lenkus pribaisgs ne baisieji lietuviai, o kagėbiniai bičiuliai rusai. Lietuvos piliečiai Vilniaus rusai taip pat nesidžiaugs, bet jiems bus pasiūlyta keikti baltarusius.

Jau girdžiu žvalius agentūros balsus: è, ko jis čia gąsdina, gal nieko ir neatsitiks! Juk „partneris“ žada...

Atsitiks, broliai, mažų mažiausia, kad niekas nebenorės investuoti Vilniuje ir Rytų Lietuvoje. Miškų ir ežerų rekreacinė erdvė? – baikit juokus. Europa savaime trauksis nuo savo spindulingos rytinės sienos. Vietiniai gudai ir lenkai patirs psichologinį spaudimą ilgai nelaukiant sprukti iš pasienio į saugesnę Lenkiją. Vladimiras Volfovičius ir ne jis vienas trins rankas žiūrėdami, kaip blaškosi pabudę lietuviai.

Beje, Astravo elektrinė bus aušinama vandeniu iš Neries baseino, o vandenį teks pumpuoti tolokai ir dešimtis metrų aukštin. (Čia jums ne Drūkšių ežeras). Panaudotas jis grįš tyras kaip Lukašenkos ašara, toliau migruos Nemunu per Lietuvą, kol kelio pabaigoje jo lauks Raganytės giljotina. Plekšne, marių tu žuvie, plauksi mutavusiu pilvu į viršų.

Bet Fukušimos jėgainę Japonijoje parbloškė ne Černobylio tipo chaltūra, o pumpavimo-aušinimo nepajėgumas ypatingomis aplinkybėmis. Tik įsivaizduokime būsimosios Astravo jėgainės galimus pompų sutrikimus, grėsiantį reaktoriaus perkaitimą. Iš kurios jūros malūnsparniai pils vandenį? Galų gale, pakaks vien SMS žinutės, kad šis tas ten stringa, kad gali kilti pavojus... Kokia atsakomybė užgrius galimą Vilniaus merą A. Zuoką arba Viktorą Paką su visa Lietuvos vyriausybe? Ar jau skelbti aliarmą gyventojams, ar dar ne? Černobylio atveju ilgai neskelbė, ir tai buvo valdžios nusikaltimas. Užsienio šalių atstovybės Vilniuje turės galvoti greitai, tad gal tegul galvoja jau dabar.

Čia tik truputis perspektyvų, kurias Lietuvai žada V. Putino replės. Ar galime ką nors daryti?

Girdžiu kapituliantų ir agentūros balsus, kad nieko negalime. Netiesa, galime.

Pirmiausiai Lietuvos valdžia ir visuomenė turi apsispręsti, kad jos kategoriškai prieš. Sakyti, kad mums ne-

patinka, esame susirūpinę – tai nulis, „slabinà“. Esame **prieš** ir reikalaujame labai konkrečių dalykų. Ar Europos Sąjunga atsakingai svarstė ir sutinka mus pakišti? (Klausimas Tarybai). Ar Rusija turi teisę bet ką mirtina daryti Europos širdyje, Stalino vienašališkai aneksuotoje Karaliaučiaus žemėje? Kur apgautųjų Antrojo pasaulinio karo nugalėtojų JAV, Jungtinės Karalystės, Prancūzijos, kur Europos balsas? Ar Baltarusijos valdžia normaliai paaiškina gerbiamai Europos Sąjungai, kodėl iš kelių galimų jėgainės vietų (Mogiliovo srityje ekspertų siūlyta kur kas geresnė, neprobleminė) pasirinkta gražiausioji ežerų ir pušynų gamta – velniop ją – ir ranka pasiekama Lietuvos sostinės kaimynystė? Jeigu Vladimiras įsakė, tai dar ne viskas. Reikalaujame persvarstyti.

Suvokim, kad giname savo gyvybę. Tada suvoksime, kad Vyriausybė su Prezidente dar neišsijudino, kaip reikėtų. A. Lukašenkos mestelėjimas – patraukit savo Ignaliną – turi paprastą atsakymą: statykit savo daiktą tokiame atstume nuo Vilniaus, kaip Ignalinos AE pastatyta nuo Minsko. Turim ir kitų priemonių, kaip antai kontrabandinės 50 km zonos per branduolinę sieną suspendavimas. Kodėl mus tvarko lygioj vietoj?

Tačiau svarbu ne diplomatų apsišaudymas, o konsoliduoti apkasai – jeigu norim gyventi. Jeigu Prezidentūra ir Vyriausybė emigruos paskutiniai, tai dar galim ir ilgiau padelsti. Manau, reikia neatidėliojant, galbūt Prezidentės

dekretu, sudaryti Lietuvos branduolinės-politinės gynybos komitetą iš neabejingų tėvynei mokslininkų ir politikų. Pašaipoms užsidėkim šarvą, kurio vardas atsakomybė. Žinia, šarvą ir ginklą pakels tik tvirtas stuburas. Valstybės viršūnėje tokį stuburą tarsi turime, o pilvo lygmeny?

„Lietuvos žinios“, 2011 05 31; „Alfa.lt“, 2011 05 31

Žinia

Kalba Sąjūdžio XIII-ajame suvažiavime,
2011 06 04. Ištraukos

Žvelgdami atgal mes, čia atvykę sąjūdininkai ir visas Sąjūdis Lietuvoje, neturime ir neturėsime ko gailėtis ar gėdytis dėl to, kad įvykdėm pareigą, priimtą įsipareigojimą atkurti Lietuvoje demokratiją ir demokratijos keliu – Lietuvos valstybės nepriklausomybę. /.../

Tada irgi buvo dilema ir konfrontacija – kas ką įveiks. Vienoj pusėje stagnacija ir susitaikymas, susitaikymas su išnykimu. Kitoje pusėje buvo valia **gyventi kitaip**, tad pasipriešinimas stagnacijai ir išnykimui. Stagnacija ir tada, ir dabar reiškia maždaug tą patį: nusiėtikimą, „kaip yra, taip gerai“, kad tik nebūtų blogiau. Tuo būdu žmonės dvasiškai skandinami. Ir tada, prieš 25-erius metus, ir dabar vėl skandinami. O valia gyventi

kitaip buvo priešinga formulė bei nuostata: yra negerai, to nenorime. /.../

Anuomet pirmasis dvasinis išmėginimas ir uždavinys buvo atmesti baimę. Kai pradėjom atmesti baimę ir kai tų atmetančiųjų baimę pasidarė daug, baimė išnyko arba ji perėjo į prispaudėjų ir apgavikų širdis. Tada Lietuva laimėjo. /.../

Ateitis taip pat turi savo alternatyvas. Šiandien padėjome gėlių prie paminklo Nepriklausomybės aikštelėje. Tai paminklas Kovo 11-ajai. Ir čia esame Kovo 11-osios salėje. Tai diena ir virsmas mūsų tautos ir šalies gyvenime, kuris ne tik turi būti prisimenamas, bet ir kelia klausimų. Koks paminklas stovės kur nors čia, Lietuvoje, po šimto metų? O gal ir greičiau. Nejau tai bus paminklas su užrašu „čia buvo Lietuva“, ar paminklas, panašus į tą, kurį čia pastatėme ir šiandien pagerbėme, kviečiantis į saulę, į viltį ir su žinia: „prie Baltijos dar yra tauta, kuri nori gyventi“. Tokia turi būti mūsų žinia, kuri ir liktų šioje žemėje. Galbūt stebintų ir po dešimtmečių: jie vis dar nori gyventi! Taip, padarykim tą stebuklą dar kartą. /.../

Dabar prieš Lietuvą vykdomas psichologinis branduolinis karas. Turėsite savo sienose dvi branduolines jėgaines, apie kurias vėl kabinami makaronai, kad tai nauja sistema, ne tokia kaip Černobylio, ir ji bus labai saugi. Tačiau ar ji bus labai saugi, mes pamatysime po to, kai arba liksim gyvi, arba neliksim. Jeigu neliksim, tai neliks nė

kam konstatuoti: matot, jie sakė netiesą. Panašiai Lietuvoje kadaise paprasti žmonės labai įdomiai samprotavo, kai jau atkūrus Nepriklausomybę vykdavo rinkimai į Seimą su prastais stagnaciniais rezultatais, nuvarančiais atgal visas pastangas kurti kitokį gyvenimą. Žmonės būdavo nusivylę, kaip viskas blogai, o jų paklausus, už ką jūs balsavot, – „tai už tuos, kuriuos žinom iš seniau...“ Ar neatsimenat, kaip jie meluodavo? – „Taip, bet mes manėm, kad daugiau nemeluos“. Štai vargšas lietuvis. Tačiau tai tęsiasi ir tęsiasi, ir jau beveik visas pasaulis darosi toks vargšas.

Taigi branduolinis psichologinis karas, kurio pirmas tikslas – ne pagaminti energijos Karaliaučiaus kraštui, kurios tiek visai nereikia, arba Baltarusijai, kuri jos gali pasigaminti toliau, Mogiliovo srityje, kur jų pačių ekspertai nustatė neproblemines vietas. Bet šeimininkas iš Maskvos įsakė statyti ant Lietuvos sienos, kad jeigu kas nors atsitiks, tai papildomai būtų išspręstas dar ir keršto ar būsimos kolonizacijos klausimas. Vienu šūviu du zūkiai. Arba tiesiog sukuriant nepasitikėjimo, netikrumo, baimės atmosferą. Kad žmonės jaustų, jog jie gyvena vulkano papėdėje ir savaime trauktųsi nuo tų sienų kur nors toliau. Tuo labiau, kad nei tie melagiai, nei niekas kitas negali garantuoti, jog nebus užterštas visas Nemuno baseinas ir Kuršių marios.

Čia kas turi balsą, turi kalbėti. Manau, kad Sąjūdis turi balsą, ir ne mūsų reikalas svarstyti, ar tas balsas

mažas, ar bus girdimas. Gal jį išgirs nedaug žmonių, o vis dėlto išgirs. Čia kaip Dievas duos, bet balsas turi skambėti. /.../

Bernardinai.lt, 2011 06 04

Priešinantis Astravo AE – apginti Lietuvos lenkus

Tėvynės sąjungos – Lietuvos krikščionių demokratų (TS-LKD) Politikos komiteto pirmininkas, europarlamentaras Vytautas Landsbergis kritišką, kad Lietuva nepakankamai protestuoja prieš kaimyninės valstybės planuojamas statyti atominės elektrines.

Premjeras Andrius Kubilius ir Seimo pirmininkė Irena Degutienė su tokia kritika nesutinka.

„Tas rezultatas, kad turime štai dvi pasaulio žymiausias kompanijas, dalyvaujančias atrenkant strateginį investuotoją į mūsų atominę elektrinę yra labai geras, suteikiantis galimybę ne tik mums pasirūpinti energetikos saugumu, bet ir iš esmės spręsti klausimą ir duoti atsakymą dėl šalia planuojamų statyti elektrinių“, – mano A. Kubilius.

Tuo tarpu V. Landsbergis mano, kad Lietuva nepakankamai stengiasi įtikinėdama Europos Sąjungą bent jau nepirkti anų elektrinių pagamintos elektros.

„Dėl Ragainės jėgainės išgirdome manant, kad gal nebus kur dėti tos energijos, tai ekonomiškai neapsimokės. Mes neimsime išdidžiai. O vokiečiai ims, o lenkai ims! Ar mes dirbame politiškai kur nors? – klausė V. Landsbergis.

Anot jo, keisčiausiai čia atrodo Vokietija, kuri atsisako savo atominių elektrinių, bet nesibodi jos pirkti iš Rusijos.

„Formulė labai paprasta: energija – mums, pinigai – rusams, o „brudas“ – jums. Ir tai vadinasi Europos solidarumas“, – kalbėjo V. Landsbergis.

Anot europarlamentaro, Lietuva turėtų daugiau kalbėti apie energetiką su Vokietijos ambasadoriumi mūsų šalyje, Vokietijos vadovais.

„Galima švelniai paliesti tą klausimą, bet galima ir nešvelniai. Galime kam nepatikti, bet jei mus palaidos su apgailestavimu, štai „jie“ buvo tokie malonūs, tokie švelnūs, o jų nebėra...“, – ironizavo V. Landsbergis.

Siūlo ginti Lietuvos lenkus

Be to, pasak europarlamentaro, per mažai kalbama apie ekonominę žalą Vilniui, šalia stovint atominei elektrinei.

„Astravas, jei jis būtų, įtakotų pirmiausia psichologiškai. Kas norės į Vilnių ir jo apylinkes investuoti, kalbėti apie rekreacinius regionus čia, jei ant galvos pakabintas atomas ir dar su eksperimentiniais reaktoriais“, – klausė V. Landsbergis.

Europarlamentaras užsiminė, kad protestas prieš Astravo elektrinę galėtų palenkti į konservatorių partijos pusę [žurnalistės interpretacija] Vilniaus rajone gyvenančius Lietuvos lenkus.

„Nukentės ir ten gyvenantys lenkai, bet ar Lenkų rinkimų akcija, pasiėmusi [į sąrašą] KGB majorą, gins lenkus nuo realaus pavojaus ir negerumo? Tad mes gin-kime! Jie mūsų piliečiai“, – siūlė TS-LKD Politikos komi-teto pirmininkas.

/.../

Liepa Želnienė, 15min.lt, 2011 06 11

Kuo daugiau sumaišties Lietuvoje, tuo geriau marsiečiams

Strasbūras, kovo 14 d. (ELTA). Lenkų tautinės mažumos skundai dėl esą blogos švietimo politikos Lietuvoje yra nepagrįsti. Priešingai, Lietuvoje, palyginti su kitomis valstybėmis, yra itin gera [bendrijų] švietimo situacija, tačiau šio klausimo eskalavimas yra politikos darymo mechanizmas ir sumaišties visuomenėje kėlimas, mano europarlamentaras, buvęs Aukščiausiosios Tarybos-Atkuriamojo Seimo pirmininkas, Tėvynės sąjungos-Lietuvos krikščionių demokratų (TS-LKD) garbės pirmininkas profesorius Vytautas Landsbergis. LRT Interviu naujienų

agentūrai ELTA per EP plenarinę sesiją Strasbūre laiko radęs politikas pasidalijo įžvalgomis ne tik apie tautinių mažumų situaciją, bet ir apie Lietuvos santykius su kaimynais, šių dienų šalies aktualijas, naująjį politinį sezoną ir šalies laukiančius energetinius iššūkius.

/.../

– Kokias matote Lietuvos ir Baltarusijos santykių perspektyvas?

– Yra problemų, kurios jau buvo sukurtos anksčiau, ir yra viena ateinanti labai didelė problema, kuri yra kuriama tyčia. Ta didžioji problema yra atominė elektrinė statoma pernelyg arti prie Lietuvos sienos ir sostinės Vilniaus, pažeidžiant visą artimą erdvę, kur yra daug lietuviško paveldo ir dar tebegyvenančių lietuvių kaip Baltarusijos mažumos. Jų gyvenimą tai paveiks labai neigiamai, bet svarbiausia yra ekologinė, branduolinė grėsmė pačiai Lietuvai, ir tai daroma nesiskaitant ne tik su Lietuvos norais, valia arba sutikimais, kurių nėra, bet ir su sveiku protu. Baltarusijoje buvo ištirtos kelios vietos galimai statybai, ir ekspertai pasiūlė vietą atokiau Mogiliovo srityje, kur nebūtų nei tokios didelės žalos gamtai, nei tarptautinių problemų. Dabartinė vieta pasirinkta su intencija provokuoti Lietuvą kokiems nors protestams arba savigynai, nors neįsivaizduoju, kokia gali būti savigyna nuo tokio nedraugiško elgesio. Prieš kelerius metus jau esu sakęs Baltarusijos televizijai, kad jeigu kam nors

nepatiko tuo metu prasidėjęs ir atrodeęs galimas Baltarusijos suartėjimas su ES, čia buvo **viena geriausių priemonių supykdyti Baltarusiją su Lietuva**, kuri yra ES ir kuri palaikė Baltarusijos priartėjimo siekį.

– Minėjote, kad Astrave planuojama statyti AE yra didžioji Lietuvos-Baltarusijos santykių problema. O kokios yra dar kitos problemos?

– Su tuo susijusi ir lietuvių padėtis Baltarusijoje, nors iš Lietuvos pusės kokios nors intensyvios užtarimo politikos nebuvo matoma. Bet Lietuva visą laiką rėmė ir toliau remia demokratinę opoziciją Baltarusijoje – suteikė prieglobstį Baltarusijos europiniam universitetui, prieglobstį Lietuvoje randa Baltarusijoje persekiojami žmonės. Kai tapo aišku, kad iškilo didelė grėsmė Alesiui Beliackiui (Baltarusijos žmogaus teisių gynėjas. – ELTA), jam buvo pasiūlyta likti Lietuvoje apsaugotam. Jis pasirinko vykti į Baltarusiją ir priimti savo likimą. Čia prie kaltinimų jam prisidėjo ir kai kurios Lietuvos įstaigos arba jų pareigūnai. Tai nėra Lietuvos-Baltarusijos santykių problema, nebent iš blogosios pusės, jeigu tie pareigūnai nuėjo pataikavimo diktatūriniam režimui keliu. Bet tai Lietuvos problema, ką daryti su tokiais pareigūnais, o ne kaltinti Baltarusijos režimą, kad jis jais pasinaudojo. Tam tikra problema yra ir sąžiningumo, pagalbos stoka tiriant Vytauto Pociūno žūtį, bet to turbūt mes ir negalime tikėtis, nes pirmiausia čia patys turėtume susitvarkyti. Ambasa-

dorių išvarymas palietė visą ES. Lukašenka pats užtrenkinėja duris į Europą. O labai senas kagėbistinis kiršinimo veiksmas yra „moksliniai“ įrodinėjimai savinantis pačią Lietuvos istoriją.

– Neigiamai pasisakote apie Baltarusijos planuojamą statyti AE. Kaip vertinate Lietuvos siekius statyti Visagino AE?

– Mes turėsime du pavojingus objektus ant sienos. Kitas – Ragainėje. Jeigu yra nesaugumo pavojus, tai mes nuo jo negalime pabėgti, nestatydami šiapus sienos savo elektrinės, nes mums vis tiek stato toje pačioje erdvėje, ir stato daug mažiau garantuotas, daug pavojingesnes, negu mes turėtume modernią, vakarietišką, japonišką sistemą. Jei statysim savo, gal anos atšals.

Delfi.lt, 2013 03 15

Versta iš rusų k.

Astravo ir Kaliningrado AES – Rusijos atominės replės

/.../

Atrodo, jūs netikite, kad Baltarusijos ir Europos Sąjungos santykiai iš tikrųjų tapo šiltesni ...

Nelabai tikiu. Esmė ta, kad Baltarusijos valdžia labai priklausoma, o Kremlius jokių „pašiltėjimų“ nenori. Aš

netikiu, kad ponas Lukašenka ryžtųsi žengti tokį nepriklausomą žingsnį neturėdamas leidimo "iš viršaus".

Bet juk Baltarusijos vadovas nuolatos kalba, kad Kremlius jam nenurodinės!

Tam tikra prasme jis gali pasigirti, kad dar ne viską ir ne iš karto atiduoda. Nors jau beveik viską atidavė. Tačiau prisiminkime puikų Europos Sąjungos pasiūlymą, kuris buvo pateiktas tada, kai komisarė buvo B. Ferrero-Waldner. Baltarusijai pasiūlyta didžiulė finansinė-techninė parama siekiant demokratizacijos. Tačiau netiesioginės sąlygos, kad ši parama bus naudojama ne diktatūrai stiprinti, o šalies demokratizacijai, Minskas nepriėmė. Aš manau, kad uždraudė Kremlius, tačiau ir pats šeimininkas [Minske] nusprendė, jog bet koks demokratizavimas jam visiškai nenaudingas. Ką mes žinome apie tai, kas jo galvoje?! Bet koku atveju tai buvo suvokta kaip vilionė suartėti su Vakariais, su Europos Sąjunga, ir to neleista. O kai persekiodamas opoziciją Minskas dar labiau sugadino santykius, man sunku įsivaizduoti, kad Lukašenka staiga nusprendė: „Vis dėlto reikia žiūrėti į tą pusę ir žengti tam tikrus konkrečius žingsnius“. Aš būčiau maloniai nustebintas, jeigu taip atsitiktų.

Galbūt vis tik išeis kažkas su „Rytų partneryste“ ir „Dialogu dėl Baltarusijos modernizavimo“?

Tai tas pats pasiūlymas, tik kitais žodžiais. Be to, žodis „modernizavimas“ jau sukompromituotas vadina-

muoju Rusijos modernizavimu. Rusija dėjo daug vilčių į tą programą santykiuose su ES, kol paaiškėjo: viskas, ko Rusijai reikia – tai technologinės paslaptys stiprinti ginkluotę. Apie jokią demokratinę modernizavimą net nekalbama – viskas ten daroma atvirkščiai. Sunku manyti, kad šiuo klausimu Baltarusija galėtų iš principo elgtis kitaip, negu Kremlius.

/.../

Dėl oficialiojo Minsko priklausomybės nuo Kremliaus – ar yra grėsmė, jūsų požiūriu, kad Baltarusija neteks nepriklausomybės?

Žiūrint, kas laikoma nepriklausomybe. Aš nemanau, kad Baltarusija dabar nepriklausoma šalis tikrąja to žodžio prasme. Kai ką jai įsako, ir ji vykdo. Paliepė įstoti į „Muitų sąjungą“ – klausome, stojame; įsakė atiduoti kažkurias infrastruktūras – atiduoda, tegul dar ir ne viską. Atiduoda gamyklas, tinklus – todėl, kad skolingi! Baltarusijos priklausomybė ir taip akivaizdi, net nekreipiant dėmesio į popierėlį vadinamą Rusijos ir Baltarusijos Sąjunga. Rusijos kariuomenė Baltarusijos teritorijoje, vakarinės sienos kontrolė, kuri pagal susitarimą jau seniai Rusijos rankose, bendri agresyvūs nukreipti prieš „Vakarus“ kariniai manevrai – ar tai liudija šalies nepriklausomybę? Ką kalbėti apie kaimyniškus santykius, kai kartu su kitu kaimynu rengiamas vakarinio kaimyno užpuolimo planas?

O atominės elektrinės statyba prie sienos su Lietuva? Iš Baltarusijos šaltinių žinau, kad prieš keletą metų ekspertai siūlė šiai AE statybai patogesnę ir saugesnę vietą Mogiliovo srityje. Tačiau buvo priimtas sprendimas psichologiškai smogti Lietuvai – statyti prie sienos. To niekam nereikia, tačiau Kremlius nurodė, ir Minskas daro. Mums elektrinės Astrave ir Kaliningrado srityje – tai dvi Rusijos elektrinės. Rusijos atominės replės. Labai pavojingos, nepatikrintos ir neišbandytos. Prieštaraujanti ESPOO konvencijai (Konvencija dėl poveikio aplinkai vertinimo tarpvalstybiniu kontekstu – JTO Europos ekonomikos komisijos inicijuotas tarptautinis susitarimas, pasirašytas 1991 metais – *Euroradijo* pastaba).

Oficialusis Minskas rytoj paskelbs paleidžiantis politinius kalinius – ar tai bus netikėtumas Europai? Koks gali būti Europos Sąjungos atsakas?

Tai iš tikrųjų būtų malonus netikėtumas. Tą sveikintų visos valstybės, įskaitant Briuselį. Būtų pradėtas peržiūrėti Baltarusijos valdininkų, kuriems neleidžiama įvažiuoti, sąrašas.

Ar gali ES Minskui pasiūlyti saldesnį pyragėlį, negu jis dabar yra gavęs iš Maskvos?

Kokį pyragėlį?

Pinigai, visada pinigai!

Jeigu galvoje turimi tik pinigai, tai labai dideli ES pinigai buvo Baltarusijai pasiūlyti prieš penkerius metus.

Beje, apie kokią sumą kalbama?

Tiksliai neatsimenu, tačiau kalbėta apie milijardus! Įvairioms pagalbos, finansavimo ir konsultavimo programoms, kaip skatinti ekonomiką, visuomeninius santykius ir „įsivesti“ daugiau demokratijos elementų, kaip padidinti tarpusavio pasitikėjimą. Juk būtina, kad ir liaudis pasitikėtų savo vyriausybę, ir kad kitų šalių vyriausybės patiktų Baltarusijos kolegomis, jog jie tikrai nori permainų, kaip kažkada visi patikėjo M. Gorbačiovu. Daugelis tada patikėjo, kad Sovietų Sąjunga ištis gali tapti kitokia. O Baltarusija nedemonstruoja net nieko panašaus. Juk ir Maskvoje, ir Minske į demokratiją žiūrima kaip į priešą, kaip į pavojų režimui. O režimas – „aukščiau visko“. Svarbiausia – išsaugoti režimą amžiams.

Euroradijas, 2013 08 20

ru.Delfi.lt, 2013 08 20; Delfi.lt, 2013 08 28

Dvi agresijos prieš Europos Sąjungą

Ukrainos niokojimas yra atvirai nukreiptas prieš Europos Sąjungą, dėl kurios patrauklumo gražioji ukrainietė nusigręžė nuo buvusio valdytojo, puslaukinio Maskvos dvarininko.

– Štai, įvertink, niekingasai Briuseli, prie ko atvedė tavo vilionės! Daužysiu ją, kiek norėsiu, o tu juk nedrįsti

reikiamai užsistoti. Net bosas iš už vandenyno nedrįsta duoti gynybos ginklų.

Kad Europai nekiltų nė minčių apie pasipriešinimą dėl Ukrainos, tapo užjudinti **šimtatūkstantiniai „gyvieji skydai“** – karų pabėgėliai, bet daugiausiai tai smurtu išvaryti benamiai iš nuosekliai pakištosios Sirijos. Žinoma, ir iš kitur, plūstelės ir iš Ukrainos.

/.../

Pasipriešinimo fundamentaliai griūties šaltiniui nėra; kviečiantys priešintis šaltiniui netrukus bus smerkiami. Stabdome rankomis bangas nematydami ateinančio cunamio, o apie giluminį žemės drebėjimą tartum nė nenutuokiame.

Kito antieuropinės agresijos veiksmo nematome, nes jis pernelyg arti. Tai Astravo branduolinė jėgainė, apie kurią atvirai svajodavo V. Žirinovskis. Išnuodysim tuos išdavikus! Atseit, mus.

Esame Europos Sąjunga, tad Lietuvai pražūtingi projektai eina prieš pačią ES. Ar apie tai kur nors kalbame?

Pragaro mašina Astrave statoma be tarptautinės priežiūros. Neįtikėtina, bet faktas. Kaimynų ūkvedys sako, kad visokių Tatenų ar šiaip ekspertų nė nereikia, aš pats kompetentingai prižiūrėsiu. Nieko jums neatsitiks, o jeigu atsitiks – ką gi, evakuosit Vilnių, juk ne Minską.

Jiems tikrai nuspjaut, o kad spjūvio ir toliau nematytume, atidengia paminklą M. K. Čiurlioniui. Tai draugiška gėlė prie rengiamo Lietuvai kapo. Viršininkui dėtų dėkoti (dziakuj) su komentarais. Kaip dera dėmesys Čiurlioniui ir Astravo bomba? Atsiranda betgi Lietuvoje politikų jau kuris laikas kviečiančių gausiau pamaloninti poną Lukašenką, legalizuoti jį Europoje ir panašiai. Ar tai reiškia, kad mums priimtina Astravo kiaulystė ir mirtinas pavojus, kol ES jo nemato, o mums gal nepatogu aliarmuoti?

Valstybės grandims (jei ne grandinėms) laikas pabusti ir dirbti, ginti save ir Europą. Negali viena Prezidentė visko už visus atlikti.

„Lietuvos žinios“, 2015 10 02

Baltarusijos nepriklausomas telekanalas BELSAT, žurnalistė Ana Rusinova

2015 10 08

Kaip Lietuva žiūri į tai, kad faktiškai greta sienos su ES netrukus atsiras rusų aviabazė?

Nieko nauja. To jau gausu po Antrojo pasaulinio karo aneksuotame Kaliningrade. Bet Baltarusiją jie pateiks kaip ES priešą. Taip pat prie sienos su ES atsiras

termobranduolinė bomba – Astravo elektrinė be jokios saugumo kontrolės.

/.../

Girdėti balsų, jog Europa, atrodo, ketina pripažinti rinkimus Baltarusijoje. Ar verta eiti į šiltesnius santykius su Lukašenka? Istorijoje jau būta pavyzdžių, kai pasitiko Lukašenką, o vėliau jis vėl visus apgavo.

Rinkimai be pasirinkimo, kaip Rusijoje – ne rinkimai. Rinkimai be laisvos žiniasklaidos, o dar spaudimo ir opozicijos griovimo atmosferoje – irgi ne rinkimai, o pakartotinis balsavimas už išrinktąjį iki gyvos galvos. Perrinkti Baltarusijos vadovą gali tik Putinas. Lukašenka, žinoma, nesuinteresuotas tokiomis permainomis, todėl privalo klausyti, kol jam nenurodys kitaip. Laisvi rinkimai, įskaitant kampaniją ir nepriklausomą balsų skaičiavimą, yra ženklas, kad šalis priklauso **laisvajam pasauliui**. Ar Baltarusija priklauso laisvajam pasauliui? /.../ Ar įstatymai arba sprendimai dėl karinių operacijų kur „Turkijos krantas“ („nie nužen nam bereg tureckij“) priimami išties demokratiniais svarstymais demokratiškai išrinktame legitimame parlamente, ar per penkias minutes pakeliant rankas? O kas priėmė sprendimą Astrave statyti neišbandytos technologijos tokio kalibro bombą? Manau, kad baltarusių ir lietuvių liaudies priešai.

Dėl Astravo grabo

Nesuprantu, kodėl Lietuvos valstybė negalėtų būti kategoriškai prieš šią itin pavojingą atominės elektrinės statybą, kol Europos Sąjunga nepaskirs kompetentingų priežiūros ekspertų, atsakingų už duobės saugumą Vilniui ir Lietuvai – tad Europos Sąjungai. Eksperto A. Lukašenkos užtikrinimai „nieko neatsitiks“ verti nebent metano burbulo iš Pinsko pelkių. O dar balsuojam už jo valdžios europinį paskatinimą.

Facebook, 2015 10 13

Dėl Astravo dar sykių trumpai

Statyti tokį daiktą be tarptautinės kontrolės – įžulmo ir cinizmo viršūnė.

Jei Lietuva turėtų veto teisę pono Aliaksandro tarptautinėms ambicijoms, reiktų ja pasinaudoti. O apie atitinkamą požiūrį galima raiškiai tarti bet kada. Išgirs. Tegu viršminėtasis vadovas pamąsto, į ką jį ištūmė ūgiu mažesnis viršininkas. Kvapas klaikus, nevaidinkim. Vardas – agresija. Vykdo Rusijos-Baltarusijos karinė sąjunga.

Prieš Europos Sąjungą, kurios nekenčia, kuriai keršija už savo „revoliucinio“ šimtmečio nesėkmę.

2015 10 21

Pasidarykim artimoje kaimynystėje

Vakar LRT „formate“, tad ekrane, pasikalbėta apie ES sankcijų Baltarusijai pristabdymą. Daug dėmesio kažkieno norams, jeigu jų yra. Tačiau ES iš Minsko valdžios visai nieko nenori ir nereikalauja bent kiek konkrečiai. Tiesiog davė saldainį, ir žiūrės kaip čiulpiamas. Lietuva tartum nori šio ir to, pirmiausiai, nori „tikėtis“, kad griausmas negriaus. Kad Astravas nesprogs, Rytų Lietuva išliks nenuniokota, Neris ir Nemuno upynas nepatirs ekologinio smūgio. Formatuose [LRT] to nesvarstome, tarptautinių ekspertizių griežtai nereikalaujame. Svarbiausia būtų, ko nori ir ko mums linki Baltarusijos valdytojas. Jis tyli, turi mat savo valdytoją, tik stebi, kokių dovanų kas atneš. Pasidairykime. Apie savo likimą tyliai ir iš reto guodžiamės tik mes.

Baltarusija ir kai kurie baltarusiai* vis kurstomi prieš Lietuvą. Vyksmas turi ilgas kagėbistines šaknis. Tai net kėsinimasis į mūsų bendrą istoriją, kurią siūloma interpretuoti kaip vienos Baltarusijos, išties nebūtos istorinės valstybės, dalyką. Dalis Baltarusijos inteligentijos, net demokratų, yra paveikti.

Per pastarąjį dešimtmetį, ypač parenkant atvirai antilietuvišką branduolinės jėgainės dislokavimą Vilniaus

---

* Tekstas nuo čia buvo siūlytas, kaip V. Landsbergio nuomonė, R. Miliūtės laidai „Teisė žinoti“, 2015 11 02.

pašonėje, tartum vykdant žmogėdrišką V. Žirinovskio grasinimą radioaktyviai išnuodyti visus lietuvius, Maskvoje turbūt tikėtasi sukelti Lietuvos priešišumą Baltarusijai. Toks būtų Kremliaus planas ir užmačios, kodėl jėgainės neleista statyti Mogiliovo srityje*. Lietuva nenorėjo konfrontacijos, beveik neprotestavo dėl Astravo statybų, nenaudojo tarptautinių ir ES poveikio svertų, kad statoma eksperimentiškai, žadant „visai naujas“ nemėgintas technologijas („Kurskas“, ore sprogstančios puolimo raketos, parade sustoję „moderniausi“ tankai), ir be jokios tarptautinės kontrolės.

Tokia nuolanki mūsų laikysena turi būti pakeista. Net svarstant sankcijų klausimą, praleidom progą iškelti visai Europos Sąjungai pavojingos Astravo branduolinės bombos klausimą.

Ligi šiol esame nuvairuoti į antraeilius dalykus. Gerai, kad Lukašenka, Krekliui patarus, paleido politinius kalinius, nors rytoj, kai sankcijos bus realiai atšauktos, juos gali vėl susemti.

O ten, kur kirvis iškeltas pačiai mūsų egzistencijai, droviai tylime.

Delfi.lt, 2015 11 03

---

* Toks buvo V. Landsbergio komentaras Baltarusijos televizijai jau 2007 m.

Daugybės lentelė ir Minskas-3

Pradinėje ugdymo stadijoje mokomasi daugybės lentelės. Tai nėra toks paprastas dalykas kaip tūliems atrodo. $2 \times 2 = 4$ dar lyg paprasta, nors ir čia yra manančių kitaip, daugiapoliškai. 5×5 – dar dar. Bet pradedant nuo 6×6 kylame į aukštesnius lygmenis, kurie tūliems jau per sunkūs. Nūnai Turkijoje – tai geografinė vieta – dviejų viršūnių sutarta, kad dėl Sirijos bus rengiamas Minskas-2. Beje, du jau buvo, tad Sirijos klausimu lauktinas Minskas-3.

Deryboms dėl šios šalies ateities vadovausią sirai. Globos – JTO paralitikas Saugumo Taryba. O „sirai“, be abejo, tai teisėtas lyderis su dujų ginklu, kuris jau spėjo pareikšti, kad dėl Prancūzijos tragedijos kalta Prancūzija. (Tarp kitko, laikas šiam smūgiui parinktas itin tikslingai; dabar ir Maskva, ir Paryžius – aukos. Ne Malaizija, ne Olandija). Siūlomų derybų tikslas dėl Sirijos (neva), tai būsimos paliaubos tarp chemikų ir jų išnuodytų vaikų. Tai chemikų legitimizavimas – Bašaras prie derybų stalo su Vladimiru ir Barracku, o Maskvos interventai lieka ten, kur jau įsikūrę (žr. Krymą, Donbasą) ir toliau plečia savo bazines. Kaip ir IS. Žodžiu, Ukrainos draskymo partitis ir spektaklis „Minskas-3“, galbūt vėl Minske.

Siūlyčiau verčiau Astravą. Tegul matematikai pamato.

Alfa.lt, 2015 11 18; Delfi.lt, 2015 11 19

Astravo krizė. Pastabos sau ir girdintiems

Lietuvos apsisprendimas iškilus **gyvybinei grėsmei** ir tautos bei šalies išlikimo dilemai – tokia būtų žmonių ir valdžių **savigyna**.

Galimybės priešintis pagal tarptautinę teisę buvo parengtos, bet energetikos ministras visą ekspertų darbą atmetė. (Informaciją būtina tikrinti). Girdime platinamą požiūrį, neva „pasipriešinti negalime“, be to, iš elektros tranzito „uždirbsime“.

Tai būtų duobkasio pozicija. Kas įtakoja?

Yra dvi priemonės Lietuvos Respublikos savigynai:

Sutelkta politinių jėgų nuostata (Seimas: priešintis!).

Tautos referendumas – ar sutinka ji gyventi su eksperimentiniu, jokių tarptautinių organizacijų neapčiuotu, kirviu virš galvos. Vadinkim **Astravo giljotina**.

Jei turim valios priešintis – tąsyk nutraukti ir neleisti jokių **nešvarios**, ekologiškai pavojingos tarptautiniu mastu, **energijos jungčių** su Lietuva bei per Lietuvą. Jokiom sąlygom nepirkti ir netransportuoti tokios energijos.

Šį verslą (Lietuvoje) uždrausti įstatymiškai, net konstituciškai.

Analogija: konstitucinis nesijungimas į posovietines imperines struktūras.

2015 12 21

Neįsileisime Astravo elektros į Lietuvą

Kreipimasis į Lietuvos Respublikos Vyriausybę

V. Adamkus, V. Landsbergis, E. Masiulis,

R. Karbauskis, G. Landsbergis

2016 m. sausio 22 d

Pažeisdama tarptautines aplinkosaugos konvencijas Baltarusija kartu su Rusija visai šalia Lietuvos sienos, Neries upės kilpoje sparčiai stato atominę elektrinę.

Jėgainės statybai vadovauja „Rosatom“ dukterinė įmonė, bus naudojama praktikoje neišbandyta, tad eksperimentinė, rusiška reaktoriaus technologija. Statybos darbus pagal Rusijoje – Baltarusijoje suprantamą darbo kultūrą atlieka vietos statybos bendrovės. Branduolinės saugos priežiūrą vykdo jokios patirties ir jokio savarankiškumo nuo autoritarinės politinės valdžios neturinti valstybės institucija.

Vieta jėgainei statyti parinkta politiniu sprendimu, net neišnagrinėjus alternatyvių vietų ir pažeidžiant tarptautinius reikalavimus. Dėl jėgainės geografinės padėties nelaimingo įvykio atveju teršalai Vilnių netrukėtų pasiekti tiek oru, tiek vandeniu. Katastrofos atveju į evakuacijos zoną patektų visa Lietuvos, Europos sąjungos ir NATO valstybės narės, sostinė.

Pagal darbų grafiką Baltarusijos elektrinę ketinama įjungti į elektros tinklą jau po trejų metų. Nesaugi elektrinė bus prijungta prie jau esančių galingų į Visaginą nutiestų ir ketinamų į Kruonį tiesti elektros perdavimo linijų, tad ten pagaminta elektros energija nevaldomai užtvindys mūsų šalį su visokeriopais ekonominiais bei politiniais padariniais.

Ne tik tapsime politiškai priklausomi nuo šio nesaugaus elektros energijos gamintojo, bet ir sumokamais už tokią elektros energiją pinigais patys finansuosime Lietuvai grėsmingą, galimai pražūtingą, projektą. Visiškai akivaizdu, kad Baltarusija niekada negalėtų grąžinti iš Rusijos ir Kinijos gautų milijardinių paskolų, jei Astrave pagamintą elektrą parduotų savo rinkoje ir negautų tvirtos valiutos už jos eksportą, pirmiausia į Lietuvą ir per Lietuvą.

Privalome imtis visų nuo mūsų priklausančių veiksmų, kad sustabdytume šį katastrofiškus padarinius galintį sukelti scenarijų. Turime duoti Baltarusijai ir pasauliui aiškų politinį signalą, labai tvirtai ir kategoriškai pareikšti savo valią jokiomis sąlygomis neįsileisti į Lietuvą nesaugioje Baltarusijos atominės elektrinėje pagamintos elektros.

Neįsileisdami Astravo elektros į Lietuvą ir jos nepirkdami bei neleisdami naudotis Lietuvos elektros sistemos rezerviniais pajėgumais, projekto vykdytojams ga-

lime sukelti labai sunkiai įveikiamų kliūčių, apsunkinti jo įgyvendinimą bei atsipirkimo galimybes.

Visa tai suprasdami, kreipiamės į Lietuvos Respublikos Vyriausybę ir kartu į visas tarptautines organizacijas su reikalavimu padaryti viską, kad Baltarusijos Astravo atominės elektrinės statyba nedelsiant būtų sustabdyta. Lietuvos Vyriausybė kartu turi užtikrinti, kad Astravo atominėje elektrinėje pagaminta elektros energija jokiais aplinkybėmis nepateks į Lietuvą, netekės per Lietuvą ir niekad nebus parduodama Lietuvos elektros rinkoje.

Lietuvos Respublikos Prezidentas Valdas Adamkus

Aukščiausiosios Tarybos – Atkuriamojo Seimo
Pirmininkas Vytautas Landsbergis

Lietuvos Respublikos liberalų sąjūdžio
pirmininkas Eligijus Masiulis

Lietuvos valstiečių ir žaliųjų sąjungos
pirmininkas Ramūnas Karbauskis

Tėvynės sąjungos – Lietuvos krikščionių demokratų
partijos pirmininkas Gabrielius Landsbergis

Nikita Sergejevičius ir Astravas

Po to, kai N. S. Chruščiovas garsiajame 1956 m. pranešime partijai demaskavo J. Stalino nusikaltimus ir stalinistai susigūžę traukėsi į pašalius, sklido toks anekdotas.

Susapnuoja vienas išlikusių naujųjų senųjų būtent drg. Staliną. Nustėręs ir išpiltas šalto prakaito, pajutęs nagano vamzdį prie pakaušio, nors Stalinas dar nieko nesakė, partietis šaukia: „Tai ne aš, tai ne aš, tai Nikita Sergejevičius!“

Taip pat dabar elgiasi mūsų socialdemokratai Astravo grabo klausimu. Užuoť stoję į bendrą gretą, kad Lietuva išliktų, šaukia: „Kubilius, Kubilius!“

Pabusť, lietuvi.

2016 01 26, Facebook

Kalba iš Signatarų namų balkono

2016 02 16

Sveiki, pilėnai! Džiugu matyti Jūsų tiek daug, Jūsų tvirtą būdą, Jūsų šviesias akis. Gynėm, apgynėm savo pilį, ir apginsim. Bet įvykiai įvairūs. /.../

Niūrus ir žiaurus dabarties fonas yra karas.

Naujieji Putino karai, vienas po kito, teroristų siautėjimai ir užkariavimai, žmonijos istorijoje dar negirdėtas globalus totalitarinis melas. /.../

Šioks toks prabudimas vis dėlto eina. Neveltui dievaitis Perkūnas kadaise pasakė tinginiui kurmiui, atsisiakiusiam tiesti kelius ant žemės: „užkeikiu tave; jei žengsi į žmonių dirbtą kelią, turėsi stipti“.

Dabar Perkūnas visai kategoriškai įsako žemės padarams žengti taikos keliu – „jei atsisakai, turėsi stipti“.

Pažvelkim, kokiais keliais žengiame Lietuvoje.

Korupcija, vogimas iš valstybės aruodo pavirto norma. Patys veikėjai vagia ir sukčiauja, patys kontroliuoja ir vetuoja, atmetinėja įstatymus arba atvirai nevykdo, kas nustatyta Lietuvos Respublikos vardu, o ką jūs padarysite, naivuoliai? Vsio zakonno, anie turi daugumą.
/.../

Su įsišaknijusia politine korupcija vargšė sesė Ukraina slystelėjo iki tarptautinio ir tautinio pasitikėjimo ribos. Verta suprasti, kad korupcija, nesąžiningumas ir cinizmas teisingumo sistemoje yra grėsmė ir Lietuvai; tai ne papeikimo su įrašymu į dokumentus ir šimto litų baudelės lygmuo, bet pačių valstybės pamatų griovimas. Vagystė iš savo šalies – valstybės išdavystė. Deja, tokių pataisų kodeksams nematome. Ir slaptiniai korumpai patyčiomis varo iš Lietuvos dorus žmones.

Dar pridėkim girtuoklystės pandemiją, protu nesuvokiamą nemeilę ir žiaurumą vaikams. Paskutinioji valanda, sakau Jums, imtis šluotos ir nueiti išpažinties. Arba priešinga tvarka: pirmiau išpažintis pas mamą,

kurie ją turite, o paskui dairomės šluotos veiksams savyje ir aplink. Pagal planą, jeigu kas dar šeimininkas.

Ne vien Ąstravas parengtas mūsų, apsileidėlių, pražūčiai; bet jis – pirmiausiai. Tai branduolinei smegduobei čia pat prie Vilniaus būtina priešintis iš visų jėgų. Piliečiai pilėnai, nors turim per akis ir savo pačių godulio ir nedorybės duobių, iš visų jėgų tarkime: Astravui – ne!

Mes norime gyventi, pone Žirinovski. Prieš dešimt metų grasinai iš Kremliaus: pastatysim lietuviams ant sienos branduolinę jėgainę, kad vėjai ir upės neštų nuodus į prakeiktąją Lietuvą ir ją išnuodysime (visai atvirai – tuos lietuvius su jų lenkais ir gudais – į vieną maišą). O mes apsimetėme, kad neišgirdome. Buvome apsileidę ir mandagūs. Tačiau daugiau negalime tokie būti.

Dvaro juokdarys tada kalbėjo už carą, o dabar caras veikia tiesiai.

Lietuva privalo vieningu balsu kreiptis į savo sąjungininkus Europoje ir Šiaurės Atlante: ko tylite? Čia – ta vieta, kur dera kalbėti. Čia pirmsėdžiavo Basanavičius. Čia Lietuva pareiškė savo valią būti. Dabar turime pareikšti tai pasauliui dar kartą. Gal paskutinį. Pilėnai, steikime visoje Lietuvoje antiastravinio referendumo komitetus!

Kelkite, kelkite. Nebepakaks Kudirkos varpo. Reikia didžiulio Lietuvos kariliono. Sąžiningo Seimo ir visos Tautos balso. Lietuva nori gyventi! /.../

Astravo giljotina

Lietuvos Sąjūdžio garbės pirmininko
pareiškimas, 2016 02 20

Lietuvai parengta pražūtis. Toks būtų mūsų susitikymas su visai netoli Vilniaus iškasta Astravo duobe. Žada greit pastatyti neo-sovietinę ir vėl eksperimentinę branduolinę jėgainę, kurios niekas dar niekur nebandė ir kuri bus išmėginta mūsų gyvybės sąskaita. Ekonominis pavergimas per elektrą, nuodai į Nerį ir Nemuną, ir giljotina, kurios peilis bus parengtas kristi ant Lietuvos vaikų galvos bet kurią akimirką. Nė vienas atsakingas tarptautinis ekspertas nebus tikrinęs, ką V. Putinas mums kerštingai pastatė. Gyvensime laukdami katastrofos, kol nusivilsim, trauksimės ir visai nenorėsime čia gyventi. To siekia nedraugai, deja.

O dabar tūnom lyg akli katukai nuolat kartodami: nieko nebegalim padaryti. Duobė jau iškasta... Netiesa! Užkasėm kadaise Vilniuje duobę jau iškastą garažų statyboms Vokiečių gatvėje; atsitraukėme nuo didžiosios Sovietijos smegduobės, nes norėjome gyventi. Užkasim ir Astravo duobę, jeigu tik pakilsime. Veža agregatus, tai ir išsiveš. Atstovai tarti mūsų valią juk išrinkti, tvarkingai atsiima atlyginimus su nusistatytais priedais, ministrai paskirti; o jeigu akli ir bailūs – jie ne atstovai, ne ministrai.

Ypač, jei kas tikisi dividendų iš Lietuvos politinio pardavimo.

Neatmestina, kad dabartinė Vyriausybė slapčiomis, tad neteisėtai, jau susitarė su Rusijos-Baltarusijos politinė karine Sąjunga pagrūsti Lietuvą po anuo posovietiniu elektros energetiniu dariniu, nors tai draudžia mūsų Konstitucija. Šiai procedūrai įvykus, pasijustume už parkarpos parsitempti iš Europos atgal į Kremliaus narvą.

Nesuklupkime kaip kadaise tie vargšai Lietuvos žydai, nevilties siaubo palaužti nesipriešinti, kurie varomi guldavosi į duobę, kad budeliai tiesiog nušautų.

Sukilkite, naujo pakto pasmerktieji! Jūs, žydai, padarėte tai Varšuvoje. Sukilkite, nūnai Maskvos ir Minsko pasmerkti lietuviai! Nesigulkim į branduolinę Astravo duobę. Nutarkim, paskelbkim, kad nešvarios Astravo elektros nei patys pirsim, nei leisim mūsų tinklais pardavinėti.

Gyventi verta. Ištieskim rankas vieni kitiems. Ir savo sąjungininkams Europos ir Atlanto bendrijose. Tegul jie pasako kaip vertina Bendrijos tautų griovimą iš anapus sienos, vos 50 km. atstumu. Nesulinkime kaip liepa šalia kelio dėl vieno kito suklaidinto ES pareigūno žodžių. Europa turėtų mus ginti, o gali ir parduoti. Juolab – kai kurie dabartinės Lietuvos Vyriausybės nariai. Pirmiausia turim pareikšti valią mes, Lietuva. Kai tarsim atvirą žodį, ateis ir atsakymas. Lietuva tegul pirmoji taria: NE. Tam tiktų mūsų gyvybės nacionalinis referendumas.

Astravo grabui – NE!

Delfi.lt, 2016 02 23

Gyventi

Kalba Lietuvos Sąjūdžio suvažiavime, 2016 02 20

Ištraukos

Mieli sąjūdininkai – vyrai ir moterys, moterys ir vyrai!

Esame garbinga organizacija, gimusi jau beveik prieš 28 metus iš Lietuvos žmonių gerosios valios, paveldėto laisvės troškimo ir Apvaizdos malonės.

Atlikom didelių darbų: sutelkėm piliečius ir atkūrėm savo valstybę; išvairavom ją pro pavojų uolas, įtvirtinom iš naujo Lietuvos Respubliką tarp laisvųjų pasaulio tautų ir jų organizacijose. Kuriam ją toliau, kiek sekasi, saugesnę, atvirą keliams į gerovę, vildamiesi, kad daug žmonių bus geros valios ir verti Apvaizdos malonių. Ne vagys, ne melagiai. /.../

Europos bendruomeniškumas, šalių savitarpio pagalba ir bendra socialinė, gynybinė politika – tai Lietuvos būdas išlikti. Vieniši būtume lengvas kąsnelis. Kylant vaikiškiems ginčams, ar ne geriau būtų lakstyti pavieniui ir graužti Maskvos riestainius, Sąjūdžio protas turi ką veikti. Žinoma, reiktų skatinti ir visų mūsų norą gyventi, džiaugtis šeimomis ir vaikais. Sąjūdžio šeimų šventės būtų itin gražus dalykas. Įsirašykime tai į veiklos planus, telkime jaunas šeimas. Priešintumės palaipsniui

Lietuvos nykimui dėl keisto nenoro gyventi apskritai bei egoistiškos nemeilės. Kiekvienas viešai besirūpinantis tuo nykimu galėtų pažvelgti į save: o kiek turiu, kiek auginu vaikų?

Žinia, galime išnykti ir staigiai. Arba dėl karo – revanšistinės Rytų agresijos, nuo kurios bėgtume palikę savo šalį dar greičiau, negu dabar; arba dėl ekologinės agresijos, aplinkos ir vilties naikinimo, kuo mums gresia Astravo grabas.

Jeigu nesustabdysime projektuojamo nešvarios, nesaugios branduolinės energijos monstro, į kurio rizikos zoną patenka Vilnius, tai visa Rytų Lietuva, kartu su šalies sostine, pirmiausiai netektų patrauklumo investicinei ir kitokiai plėtrai. Gyventojai, tad ir lenkai, baltarusiai, ne vien lietuviai, patirs tiesioginį socialinį smūgį ir spaudimą, o branduolinė katastrofa iš rusiško dar nemėginto, normaliai gendančio reaktoriaus kabės visiems ant galvų kaip giljotina. Lietuvos Vyriausybė turi elgtis ryžtingai, kartu su Seimu priimti nedelsiamą įstatyminį sprendimą, kad nešvari energija iš Astravo netekės nei į Lietuvą, nei per Lietuvą. Tada šios bombos statyba taps ekonomiškai beprasmė. Prie tokio mūsų ekonominio boikoto galės prisidėti mūsų dar nelaidojančios sąjungininkės – ES ir NATO šalys – ir Lietuva bus išgelbėta. Iškelkime visiems klausimą, svarstykime visuomenės susirinkimuose.

Lygiagrečiai reikia rengtis to turinio nacionaliniam referendumui. Jis galėtų būti surengtas kartu su Seimo rinkimais. Tam, kaip ir senais laikais, žūtūt reikalingas veiksnus Lietuvos Sąjūdis, kuris nelauktų, kol partijos kasysis pleiskanotus pakaušius. Žinoma, Sąjūdis turėtų būti ir susiklausęs, darnus, patrauklus jaunimui bei visiems ateisiantiems į talką, į tėvynės gynybą. Išplėtokime visuomenėje šią idėją ir gausim atsakymą, ar Lietuva nori gyventi. /.../

Lietuvos Sąjūdžio suvažiavimo

REZOLIUCIJA

Baltarusijos Astravo atominės elektrinės statyba turi būti sustabdyta

Netoli Vilniaus, Baltarusijos Astrave, Rusijos iniciatyva nusikalstamai neatsakingai statoma branduolinė elektrinė. Rusijos projektuotojai, **pažeisdami tarptautines ekologines konvencijas** (su kaimynine Lietuva nederinta nei elektrinės poveikis gamtai, žmonėms (autochtonų lietuvių mažumos likvidavimas), nei avarijų pasekmių problemos, užteršimo nuostolių atlyginimas) stato naują pavojingą atominę jėgainę. Tai realus naujo Černobylio pavojus. Lietuvos valstybės, ES ir NATO narės, **sostinė Vilnius patenka į 50 km spindulio rizikos zoną,**

kurioje galimos techninės branduolinės katastrofos, taip pat dėl žmogiškojo faktoriaus klaidos, ir **visuotinė evakuacija**. Įvykus Černobylio branduolinės jėgainės avarijai, netinkami gyventi tapo dideli plotai. Lietuvos širdis Vilnius ir regionas, gal ir visa Lietuva tuo atveju taptų **negyvenama dykviete**.

Neris, Nemunas, Kuršių marios taptų užterštais radioaktyviomis medžiagomis vandens kanalais ir rezervuarais. Protaujantys bet kurios tautos atstovai turi neleisti, kad taip įvyktų Lietuvoje, Baltarusijoje, ar bet kur kitur. Net ir be katastrofos nuolatinis pavojus blokuotų Rytų Lietuvos ekonominę plėtrą, skatintų emigraciją.

Pastebėtina, kad siūlomi Astravo jėgainei rusų gamybos eksperimentiniai reaktoriai iki šiol niekur neeksplloatuoti, tad tankiai gyvenamose pasienio teritorijose vykdyti eksperimentus su nebandytais reaktoriais gali tik visai nedraugiškų šalių valdžia. Nestoka ir kitų argumentų, kodėl Astravo branduolinė jėgainė turi būti atmesta.

Ryžtingai tarptautiniu mastu organizuokime pasipriešinimą atominiam pavojui. Tai pirmiausia lietuvių tautos ir Lietuvos vyriausybės pareiga, tikintis ir mūsų sąjunginių valstybių solidarios gynybinės pozicijos. Lietuva turi ir techninį įstatymdavystės ginklą – tai oficialus įstatyminis atsisakymas pirkti ir tranzitu praleisti nešvarią energiją dėl pražūtingo tariamo pelno. Renkantis

tautos saugumą ir gyvybę, gali būti organizuojamas visuotinis referendumas. Sąjūdis aktyviai dalyvautų. Pati darydama principinį sprendimą, Lietuva turėtų tikro pagrindo siūlyti jį kitoms ES valstybėms: nesudarinėti Astravo elektros pirkimo sutarčių, nedalyvauti kiauulystėje.

Paskutinis sakiny – Vytauto Landsbergio redakcija

Mintys iš pasitarimo

(2016.03.07/08)

Buvo Seime kovo septintąją susirinkę parlamentinių partijų vadovai arba įtakingi atstovai, taip pat fizikos ir kitokie energetinių dalykų ekspertai. Prasideda rimta kalba dėl Astravo grėsmės.

Kodėl priešinsimės – ir vieningai, jeigu sutarsim?

Astravas – ne ekonominis, ne energetinis, o gyvybinis Lietuvos klausimas. Aišku, ir ekonominis, ir energetinis; bet pražūtume nagrinėdami jį šiais kampais. Išplautume gyvybinį, būtent Lietuvos išlikimo klausimą. Kautis dėl jo niekada ne per vėlu.

Nėra kokių nors tik technologinių klausimų, visi politiniai.

Ši strateginė kiauulystė yra gudrus Lietuvos išnaikimas:

arba viena (technologine plius žmogaus klaidos) nelaime,

arba lėtiniu psichologiniu ekonominiu veikimu. Po giljotina (kartuvėmis?) žolė neauga.

Sako, esame BRELL sistemos dalis, tai turim tamptis priklausomybėje, kol mums kažką leis. O kaip atrodytų, panagrinėjus, BRELL „konstitucingumas“? Juk mūsų Konstitucijoje įrašyta prievolė:

nesijungti į jokias naujas Sovietų sąjungas. Atsijungimui nuo posovietinės sistemos neturi būti teisinių problemų, tik techninės, tad ar jis jau oficialiai nuspręstas?

Siūlo ilgai kasyti pakaušį, klausinėti kitų šalių bei tarptautinių ekspertų nuomonės. Eidami tuo keliu, be savo tiesos ir valingo sprendimo, niekada nebūtume turėję Kovo 11-osios.

Sako, „negalim uždrausti“ Astravo AS statybos, o tik reikšti pretenzijas, į kurias gausime ant ausų kabinamų makaronų.

Tačiau galim kai ką pasakyti patys sau, ir tada prasidės politinė-įstatyminė-technologinė kova dėl Astravo stabdymo, Lietuvos išlikimo. Kol nesusitarei su savim, su tavim niekas nesikalbės.*

---

* Tą dieną susitarta galutinai parengti bendrą Lietuvos parlamentinių partijų pareiškimą, pasirašytiną po savaitės. Jo dar nėra. Gimsta „alternatyva“: LSD pirmininko ir Lietuvos premjero vizitas pažvelgti į Astravo duobę. Rusijos-Baltarusijos veikėjai, neabejotina, pavers tai aprobavimu.

Sako, Astravas užpils ir nebus jokios **kitos** elektros. Jei pasirūpinsim neimti (ir uždrausim imti) iš Baltarusijos linijų, turėsime mažiau elektros, tad stygių, ilgesnių ar trumpesnių sunkumų. Savo pačių generuojamos (atsisakius Visagino) arba iš normalių kaimynų įsigyjamos energijos nepakaks. Taip sako.

Čia du klausiamieji atsakymai – klausimo pavidalu.

Ar sutiksim pabadauti dėl laisvės?

Ar su protu susipykę, kad patys naikinam savo dar turimus generacijos pajėgumus?

Kažkas mat jau nutarė... Kažkas pasiūlė... Jau įsiūlė šiai vyriausybei (kuri gali ir pakeisti sprendimą)...

Jeigu taip, tai **kas?**

Pavardėmis.

REFERENDUMO TEMA galėtų būti:

*Ar pritariate, kad Lietuva nefinansuotų
jai pražūtingo „Astravo grabo“?*

TAIP NE

*Tarptautiniam signalui – pergalei – pakaktų
ir milijono parašų. Juk norime gyventi!*

REFERENDUMO TEMA galėtų būti:

*Ar pritariate, kad Lietuva nefinansuotų
jai pražūtingo „Astravo grabo“?*

TAIP NE

*Tarptautiniame signalui – pergalei – pakaktų
ir milijono parašų. Juk norime gyventi!*

VYTAUTAS LANDSBERGIS

ASTRAVO GRABAS

2016 03 16. 1,4 leidyb. apsk. l. Tiražas 1000.
Išleido Tėvynės sąjunga-Lietuvos krikščionys demokratai
Spausdino BĮ UAB „Baltijos kopija“
Kareivių g. 13B, LT-09109 Vilnius

